Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEĬ

ANULŬ LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anu.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
a administrațiune, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 24. Brașovŭ, Lunĭ-Marțĭ, 2 (14) Februarie 1893.

Din causa sfintei sĕrbătorĭ, de mâne ḑiarulŭ nu va apărê până Mercurĭ séra.

Brașovŭ, 1 Februarie v.

In 20 Februarie n. c. se va întruni la Sibiiu ședința generală a tuturorŭ representanțilorŭ grănițerilorŭ din fostulŭ regimentŭ românŭ I de graniță. Astfelŭ de ședințe generale se întrunescŭ de obiceiu totŭ numai la trei anĭ odată și de aceea trebue sĕ li-se dea importanță, și încă o importanță cu atâtŭ mai mare, fiind-că în timpulŭ din urmă s'au ivitŭ unele împrejurărĭ, carĭ tindŭ a agrava în modŭ considerabilŭ și sórtea grănițelorŭ noștri din desfiintatulŭ regimentŭ românŭ I de graniță.

Se scie, că după ce foștii grănițerĭ ai acestui regimentŭ românŭ își redobândiră dreptulŭ de liberă dispunere asupra fondului lorŭ de montură, în locŭ de a-lŭ împărți între sine, după cum le sta în voiă s'o facă, se abnegară în interesulŭ bine priceputŭ alŭ causelorŭ lorŭ culturale și destinară întregŭ fondulŭ de montură pentru susținerea și ridicarea de școle poporale în fostele comune grănițerescĭ din numitulŭ regimentŭ. De aci înainte fondulŭ își luă numele de „Fondulŭ scolasticŭ alŭ foștilorŭ grănițerĭ din regimentulŭ românŭ primŭ“ și cu privire la administrarea și îngrijirea lui s'au și făcutŭ statutele de lipsă, carĭ cu data de 10 Martie 1871 au fostŭ sancționate de Maiestatea Sa, ér cu data de 16 Martie a aceluiași anŭ au fostŭ aprobate și din partea guvernului ungurescŭ.

Abia trecură câțĭva anĭ după acéstă aprobare și sancționare, când ministeriulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune publică printr'unŭ ucasŭ alŭ sĕu declară școlele, ridicate și susținute din susŭ ḑisulŭ fondŭ, ca școle comunale, cu tendința de a introduce astfelŭ în beneficiile fondului grănițerescŭ și pe străinii și veneticii aflătorĭ printre foștii grănițerĭ românĭ și descendenții acelora.

Acestŭ ucasŭ alŭ ministeriului ungurescŭ era nu numai în flagrantŭ conflictŭ cu statutele aprobate și sancționate de Maiestatea Sa, dér forma și unŭ gravŭ atentatŭ la dreptulŭ de proprietate alŭ foștilorŭ grănițerĭ. In consciința acestei încălcărĭ a dreptului lorŭ, foștii grănițerĭ, în urma unui conclusŭ luatŭ în adunarea generală dela 16 Martie 1876, înaintară unŭ protestŭ energicŭ, la care însĕ guvernulŭ a aflatŭ de bine a nu rĕspunde nimicŭ timpŭ de 13 anĭ.

Tăcerea acésta îndelungată se puté considera cu dreptŭ cuvêntŭ ca o retragere a vătĕmătorului ucasŭ ministerialŭ și administrarea fondului școlasticŭ grănițerescŭ se și continuă neconturbatŭ în sensulŭ statutelorŭ până în 1889.

In cursulŭ celorŭ 13 anĭ însĕ, dela 1876 până la 1889, șovinismulŭ ungurescŭ treptatŭ totŭ a crescutŭ și a luatŭ unŭ avêntŭ, care nu mai putea lăsa neatacatŭ nicĭ celŭ mai sântŭ dreptŭ alŭ nostru de cultură națională. Astfelŭ cu data de 3 Martie 1889, ministeriulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune publică vine și dă unŭ nou ucasŭ, prin care, dreptŭ rĕspunsŭ la protestulŭ dela 1876, ce deja se dĕduse uitărei, declară din nou școlele înființate și susținute din fondulŭ școlarŭ alŭ grănițerilorŭ de școle comunale, ba a datŭ ordinŭ sĕ se alégă eforiile școlare din partea comunelorŭ politice, cărora sĕ li-se predea școlele grănițerescĭ, precum și cuota cheltuelilorŭ corĕspunḑĕtóre pentru susținerea lorŭ.

Cu alte cuvinte, în sensulŭ acestui nou ucasŭ, școlele nóstre grănițerescĭ aveau sĕ se ia din mâna Românilorŭ grănițerĭ și sĕ trécă în mâna autoritățilorŭ politice comunale, carĭ suntŭ de obiceiu creaturile guvernului. Acésta ar fi identicŭ cu perderea școlelorŭ românescĭ ale grănițerilorŭ și cu răpirea volnică și arbitrară a bunului lorŭ.

In fața acestorŭ împrejurărĭ, representanții grănițerilorŭ în ședința generală extra-ordinară dela 11 Iunie n. 1889 înaintară unŭ nou protestŭ, după care încă nicĭ până astăḑĭ nu s'a primitŭ nicĭ unŭ rĕspunsŭ.

Deși însĕ causa este încă neresolvată, în unele comune, ca de esemplu Tohanulŭ vechiu, Țințarĭ, Ohaba și Lisa din comitatulŭ Făgărașului, autoritățile administrative ungurescĭ se și grăbiră a esecuta ordinulŭ ilegalŭ alŭ guvernului, înscriindŭ școlele grănițerescĭ ca școle comunale, pe carĭ le puseră sub controlulŭ și supraveghiarea unorŭ eforii școlare comunale, în loculŭ celorŭ gănițărescĭ de până acum.

Nu scimŭ cum și pe ce dreptŭ și-au basatŭ numitele autoritățĭ administrative acestŭ escesŭ de zelŭ întru esecutarea unei ordinațiunĭ ilegale, pe câtŭ timpŭ ea încă este sub protestŭ. Destulŭ că restituirea acestorŭ școle în starea lorŭ de mai înainte încă credemŭ, că ar fi una din cestiunile de căpetenia, asupra cărora ar fi lipsă sĕ se discute în fiitórea ședință, ce se va întruni la 20 Februarie n. în Sibiiu.

Amŭ indicatŭ aci numai pe scurtŭ starea actuală a memoratului fondŭ școlarŭ grănițerescŭ, întru câtŭ o cunóscemŭ noi. La totŭ casulŭ însĕ, situațiunea este gravă și unŭ periculŭ mare amenință școlele grănițerilorŭ noștri. Mai adaugemŭ apoi și noulŭ proiectŭ de lege privitorŭ la salarisarea învĕțătorilorŭ, care încă tinde a agrava în modŭ însemnatŭ starea acestui fondŭ școlarŭ.

La tótă întâmplarea, înaintea fiitórei ședințe generale dela Sibiiu stă deschisŭ câmpulŭ unorŭ discusiunĭ de mare gravitate, atâtŭ în ce privesce prevenirea periculelorŭ ce amenință prin noulŭ proiectŭ de lege, câtŭ și mai alesŭ în privința modalitățilorŭ eventuale, prin carĭ s'ar puté salva caracterulŭ românescŭ alŭ școlelorŭ nóstre grănițerescĭ.

Pentru discutarea unorŭ cestiunĭ atâtŭ de grave, trebuescŭ bărbațĭ cu esperiență și cu deplină cunoscință de causă. De aceea avertisămŭ cu tótă seriositatea pe comunele nóstre grănițerescĭ de pe teritoriulŭ regimentului memoratŭ, ca sĕ-șĭ alégă pentru fiitórea ședință dela Sibiiu representanțĭ harnicĭ, pricepĕtorĭ, carĭ sĕ pótă fi de ajutor celor din fruntea afacerilorŭ și sĕ le scie apĕra interesele cu tactŭ și înțelepciune.

Autonomia catolică. Cetimŭ în foile ungurescĭ următórele: Dintre membri ambelorŭ camere maghiare s'a compusŭ o comisiune, care-șĭ ține ședințele în locuința contelui Nicolau Mauriciu Eszterhazy, în Budapesta. Ierĭ (11 Febr.) s'au discutatŭ lucrurĭ fórte interesante la carĭ au participatŭ cei mai de frunte bărbațĭ din tóte partidele. Dintre liberalĭ a fostŭ de față Daniel Ernŏ, Asboth Iános și contele L. Szapary; din partida „națională“ Al. Bujanovicĭ, Bolgar Ferencz și Nagy Istvan, ér dintre independențĭ Polonyi Geza și Ugron Gabor. Conferența s'a ocupatŭ în prima liniă cu *atonomia catolică.* Unulŭ dintre membri asistenți a ḑisŭ, că *ministrulŭ președinte a declaratŭ, că* **va sprijini cu bucuriă** *proiectulŭ de resolițiune referitorŭ la* **autonomia catolică.** S'a hotărîtŭ déră, ca proiectulŭ din cestiune sĕ se aștérnă ambelorŭ camere.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Reîntorsŭ.

Noveletă, de

Margareta Moldovanŭ.

Victorŭ absolvase gimnasiulŭ și se pregătia pentru universitate.

Era în 30 Augustŭ. Elŭ ședea gânditorŭ la masa de scrisŭ, când intră unŭ servitorŭ înăuntru și spune, că mamă-sa, contesa de „V“., îlŭ chiamă.

Când intră Victorŭ în odaia mamei sale, o află ședêndŭ pe canapea și privindŭ cu atențiune unŭ portretŭ de bărbatŭ; se părea a fi de totŭ mișcată, căcĭ nicĭ nu observà, când se deschise ușa odăii sale.

— „Sărutŭ mâna, mamă dragă; servitorulŭ mi-a ḑisŭ, că m'ai chiămatŭ“.

— „Da, te-am chiămatŭ — ḑise contesa confusă — vino de ședĭ lângă mine, am sĕ țĭ spunŭ unele lucrurĭ“.

Victorŭ se așeḑà pe unŭ jilțŭ lângă mamă-sa, pe care o ascultà cu atențiune fórte mare.

— „Astăḑĭ — începù contesa, prefăcêndu-sĕ a fi liniștită — eștĭ de 18 anĭ, Victore; eștĭ destulŭ de mare acum, ca sĕ mĕ poțĭ înțelege... Te-am crescutŭ cum am pututŭ, — ca femeiă, sĕ țĭ dau o crescere bună...“

— „Ițĭ mulțumescŭ din inimă, scumpa mea mamă“, — ḑise Victorŭ și luà mâna mamei sale, pe care depuse unŭ sărutŭ ferbinte — „îțĭ mulțămescŭ, și mĕ voiu sili și pe viitorŭ, ca și până acum, sĕ-țĭ arĕtŭ recunoscința și iubirea mea față de tine,.. mai multŭ deo-camdată nu potŭ, fără Dumneḑeu...“

Atuncĭ ochii i se umplură de lacrimĭ și nu mai putù grăi nimicŭ.

Contesa reluà vorbirea.

— „Mĕ vedĭ, că sunt slabă; scie Dumneḑeu ce va fi, ce nu; m'am hotărîtŭ, ca astăḑĭ sĕ țĭ descoperŭ în fine întristarea și durerea inimei mele, despre care adese-orĭ mai întrebatŭ. Credŭ, că-țĭ facŭ celŭ mai prețiosŭ darŭ, astăḑĭ la ḑiua nascerii tale. De aci încolo eștĭ bărbatŭ, nu copilŭ, și trebue sĕ cunoscĭ trecutulŭ, adecă istoria familiei tale.... Ascultă dér, dragulŭ mamei:

„Precum scii, tatălŭ meu, contele V., a avutŭ două fice, pe Amalia și pe mine. Amalia s'a măritatŭ după contele B. Dumneḑeu sĕ i ierte, căcĭ acum amêndoi suntŭ morțĭ. Tata voia sĕ mĕ mărite după unŭ conte, dér eu nu am voitŭ sĕ-lŭ iau de bărbatŭ, căcĭ iubeamŭ din inimă pe tatălŭ tĕu, pe Emilŭ, care atuncĭ era medicŭ în orașulŭ nostru. M'am măritatŭ, dér fără voia părinților, după elŭ, credêndŭ, că mĕ iubesce. După cununiă ne am dusŭ într'unŭ orașelŭ, dela părinții mei, deórece acestora nu le convenia de locŭ măritișulŭ meu. La anulŭ, părinții mei muriră în scurtŭ timpŭ unulŭ după altulŭ, m'am supĕratŭ tare de perderea părinților mei, însĕ supĕrarea mea s'a schimbatŭ, nu peste multŭ în bucuriă, căcĭ ai născutŭ tu.... O, sĕ scii, câtŭ eram eu atuncĭ de fericită... Da, eu mĕ credeamŭ cea mai fericită ființă pe lume, căcĭ iubeamŭ pe tatălŭ tĕu și credeamŭ, că sunt iubită și eu.

„Timpulŭ trece în fericire fórte iute, și așa și timpulŭ, în care eram eu fericită, a trecutŭ iute, — ca unŭ visŭ. Tu erai acum de unŭ anŭ. Intr'o ḑi m'a ajunsŭ năcazulŭ celŭ mai mare, ce l'așĭ fi pututŭ avé cândva. Tatălŭ tĕu, sub pretextŭ, că are o afacere, s'a dusŭ la orașulŭ S. de unde mi-a scrisŭ o epistolă, că elŭ, pe când cetescŭ eu epistola, e departe — departe; merge, că nu m'a iubitŭ nicĭ când, totŭ ce l'a făcutŭ sĕ mĕ ia a fostŭ speranța de a căpĕta o avere mare; vĕḑêndŭ însĕ, că nicĭ după mórtea părinților mei nu am primitŭ, de câtŭ o sumă bagatelă de banĭ, nu mai voiesce sĕ-șĭ îngreune viéța cu mine... O, îțĭ poțĭ închipui, scumpulŭ mamii, ce lovitură a sorții a fostŭ acésta,... Da, o lovitură fórte grea, cu atâtŭ mai multŭ, că rĕmăsesem aprópe cu nimicŭ. Tótă averea asta, ce o am acum, ni-a lăsat-o unŭ unchiu alŭ meu, care a fostŭ fórte bogatŭ și nu era căsĕtoritŭ. Vĕḑêndu-mĕ în lipsă, i s'a făcutŭ milă de mine, și la mórtea lui, — care urmà în curêndŭ, căcĭ era bĕtrânŭ — mi-a lăsatŭ averea mie... Astfelŭ, dragulŭ mamii, am ajunsŭ de acum, pe lângă alte năcazurĭ, celŭ puținŭ pentru esistență nu am de a mĕ gândi.

„De atuncĭ, adecă de când m'a părăsitŭ tatălŭ tĕu, nu mai am ḑi bună.... mĕ simtŭ, par' că așĭ slăbi pe ḑi ce merge... oh, și multŭ e de atuncĭ, și multŭ m'am mai sfĕrșitŭ. Pentru sănĕtatea mea m'am

Sătmarŭ, Faurŭ 1893.

După unŭ proverbŭ francesŭ, „mâncândŭ cresce apetitulŭ“; așa și șovinismulŭ maghiarŭ, nutritŭ de indiferentismulŭ unora din ai noștri, în nesațiulŭ sĕu nu mai are marginĭ, nicĭ nu cunósce cumpĕtŭ.

Șovinismulŭ, ce amenință cu nimicire școlele nóstre, cresce ḑilnicŭ și se lățesce mereu. Nu este îndestulitŭ, că școlele din protopopiatulŭ Sătmarului, aparținĕtorŭ diecesei oradane, s'au maghiarisatŭ; ci în nesațiulŭ sĕu pretinde, ca în acele școle sĕ nu se mai audă vorbă românéscă, nicĭ cântare bisericéscă românéscă.

Așa, s'a întêmplatŭ de curêndŭ, că învĕțătorulŭ românŭ *N. Soranŭ* din Vetișŭ, locuința protopopului, fŭ citatŭ înaintea inspectorului regescŭ Kovács Béla, sub falsulŭ pretestŭ, că școlarii cu capelanulŭ, *valahiséză școla de acolo.*

Nu-i pădure fără crêngă verde; așa și în parochia acésta frumósă, de când d-lŭ *Vasilie Ardeleanu* a sciutŭ redeștepta simțulŭ, de o jumĕtate secolŭ adormitŭ alŭ acestui poporŭ, și — horibile dictu — a începutŭ a se interesa de starea cu totulŭ delăsată a învĕțămêntului, s'a datŭ signalulŭ, că maghiarismulŭ este periclitatŭ în Vetișŭ; decĭ învĕțătorulŭ, ca complicele capelanului, fŭ înregistratŭ de omŭ periculosŭ, care strică tinerimea; din care causă inspectorulŭ îlŭ admoniază seriosŭ, că națiunea aștéptă dela patriotismulŭ fiesce-căruia învĕțătorŭ, ca din rĕsputerĭ sĕ fiă propagatorŭ alŭ limbei statului. *Ĭi dă poruncă strașnică, că mai multŭ sĕ nu audă vorbă românéscă în școla din Vetișŭ, éră tabelele românescĭ sĕ le dĕpărteze de acolo.*

Greșelele trecutului nu se potŭ repara într'o ḑi. De *preoțĭ românĭ, carĭ nu sciu nicĭ ceti romanesce*, nu vei da numai pe la noi. Până cênd aceștia nu vorŭ fi înlocuițĭ prin alții cu sentimente românescĭ, nu se va puté sana rĕulŭ.

Defecțiunile religionare ḑilnicŭ arată, până la evidență, adevĕrulŭ că după lăpĕdarea limbei strămoșescĭ, de sine urméză și lăpĕdarea religiunei, éră preoții districtului Sătmarŭ acum se potŭ convinge, la ce stare tristă i-a adusŭ oportunismulŭ protopopului.

Acum acestŭ districtŭ nefericitŭ a căpĕtatŭ unŭ administratorŭ nou, prin denumirea d-lui *Antoniu Popdanŭ.*

Cine scie, câte realitățĭ și câte fondurĭ se periclitéză din lipsa de control bună! Cine scie, cum se cheltuescŭ banii bisericescĭ cu ușurință de multe orĭ pe lucrurĭ de nimica, pe când *școla se ruinéză*, ér învĕțătorulŭ o duce vai de elŭ! Că unŭ episcopŭ, de nu are organe demne la fața locului, póte sĕ totŭ îndemne, sĕ totŭ dispună dela masa verde, căcĭ tóte dispunerile vorŭ rĕmâné literă mórtă.

Decĭ dela onestitatea noului administratorŭ protopopescŭ aștéptă totŭ Românulŭ bine simțitorŭ, ca demnitatea sĕ nu și-o cerce în flușturarea cingulului roșu, nicĭ recompensația ostenelelorŭ în diurnele protopopescĭ, ca cei mai mulțĭ, ci în împlinirea consciențiósă a datorinței sale. Atuncĭ îi urămŭ cu toții unŭ bine ai venitŭ!

Georgiu Șiuta,
preotŭ.

CRONICA POLITICA.

— 1 (13) Februarie.

Pentru a se vedea acum ce șanse de succesŭ póte avea **guvernulŭ austriacŭ cu noulŭ sĕu programŭ** de împăcare, va fi de ajunsŭ de o camdată sĕ citămŭ, ce scrie despre dênsulŭ „Neue Freie Presse“, organulŭ partidului liberalŭ germanŭ, pentru împăcarea căruia mai alesŭ a fostŭ alcătuitŭ: „Secretulŭ programului guvernului — ḑice fóia vienesă, — e descoperitŭ acum, și acestŭ secretŭ, este și de astă dată, ca în atâtea rêndurĭ — o lipsă de garanțiă a succesului. E greu de înțelesŭ cum unŭ guvernŭ, care nu e lipsitŭ de o bogată esperiență, scumpŭ plătită prin nesuccese, și-a mai putută face ilusia, că ar puté sĕ isbutéscă, prin o adunare de frase largĭ și vage, sĕ deslege o problemă pe care de două orĭ a încercatŭ în zadarŭ s'o deslege: sĕ unéscă între dênsele partide, carĭ de trei-ḑecĭ anĭ suntŭ despărțite între ele prin unŭ abisŭ fără fundŭ, atâtŭ ca idei câtŭ și ca tradițiă și istoriă. Astăḑĭ, ca și la 1891 și la 1892, suntemŭ și după noulŭ programŭ, totŭ atâtŭ de departe de a prevedé vindecarea tristelorŭ nóstre raporturĭ parlamentare. Dér nu acesta e lucrulŭ celŭ mai tristŭ, ce ni se desvĕlesce. Ceea ce-i mai alesŭ deprimătorŭ este, cum s'a putută ajunge, după atâtea consilii ministeriale și conferințe parlamentare, la acéstă naivitate, de-a se crede, că nisce partide născute de necesitățĭ istorice, ar puté primi sĕ fiă amalgamisate într'o pastă incoloră, și acésta numai și numai pentru a salva unŭ guvernŭ întratŭ într'unŭ impasŭ parlamentarŭ. Cu programulŭ cu care a eșitŭ la ivélă, guvernulŭ nu va ajunge la nimicŭ, și acésta nu va trebui sĕ-lŭ mire. Mai curêndŭ sĕ se aștepte, ca nicĭ una din partidele, la care se adreséză, sĕ nu i-lŭ adopte.

Ḑiarele polone din Galiția încă se ocupă cu noulŭ programŭ alŭ guvernului austriacŭ. Organulŭ clubului polon „*Czas*“ publică o telegramă din Viena, în care suntŭ declarate de false și tendențióse tóte scirile rĕspêndite de foile din Viena, privitóre la discusiunea în clubulŭ polonŭ a programului guvernului. „Gazeta Narodowa“ din Lemberg scrie: „N'avemŭ nicĭ celŭ mai micŭ motivŭ sĕ accelerămŭ tempo-ul procesului politicŭ între monarchiă și cechĭ. Cu tóte aceste credemŭ, că primirea unui punctŭ de vedere contrarŭ nisuințelorŭ unui factorŭ atâtŭ de inteligentŭ și puternicŭ, cum este poporulŭ boemŭ, nu va face mai ușóră cestiunea boemă și nu o va puté depărta dela ordinea ḑilei.“ — „Sudsteierische Post“ ḑice: „Până când alianța cu Germania și Italia ne impune din ce în ce mai multe jertfe în banĭ și sânge, nu 'lŭ putemŭ privi (noulŭ programŭ), ca necesarŭ pentru schimbare. Nu putemŭ renunța la schimbarea formei de statŭ dualiste... Deputații slovenĭ stau pe acelŭ punctŭ de vedere, că limba de instrucțiune sĕ fiă limba maternă (slovénă).“

*

Scirile telegrafice din Parisŭ vestescŭ, că **posiția guvernului francesŭ** e fórte sdruncinată. La acésta a contribuitŭ multŭ vorbirea lui Godefroy *Cavaignac* în ședința parlamentului dela 8 Februarie. Vorbirea lui Cavaignac a fostŭ o surprindere fórte neplăcută pentru guvernŭ, mai alesŭ că în ḑiua precedentă elŭ prânḑise cu *Ribot*, căruia nu i-a amintitŭ nicĭ o'o vorbă despre atacul lui contra guvernului. Cavaignac ḑise între altele, că Francia are lipsă de-o schimbare de sistemŭ, care sĕ stîrpéscă germenii corupțiunei din viéța publică. Schimbarea acésta trebue sĕ purcédă dela guvernarea republicană, pe care țéra o consideră ca singurulŭ sistemŭ îndreptățitŭ. Pressa francesă dă mare însemnătate acestei vorbirĭ. Cele mai multe ḑiare o spunŭ fără încungiurŭ, că prin vorbirea sa dela 8 Februarie, Cavaignac *a candidatŭ la președinția Republicei.* In consiliulŭ ministerialŭ de Joi, toțĭ miniștri au recunoscutŭ, că posiția guvernului e sguduită, dér se speră, că în ḑilele mai de aprópe situația se va limpeḑi.

*

Fóia națională slovacă „Narodnie Noviny“ publică de câteva ḑile convocărĭ pentru **adunarĭ publice slovăcescĭ** cu caracterŭ politicŭ. Astfelŭ de adunărĭ se vorŭ ține la 16 Februarie în *Tisovicĭ* și la 19 Februarie în Turoțŭ-St.-Mărtinŭ. Programulŭ adunărei din urmă este următorulŭ: 1) Care alegĕtorii acestui cercŭ consimțescŭ cu introducerea căsĕtoriei civile și cu luarea conducerei matricului botez din mâna bisericilorŭ în favorulŭ statului? Care vréu ei, ca egala îndreptățire a naționalitățilorŭ sĕ intre odată în vigóre în Ungaria? — La adunarea din Tisovicĭ este invitatŭ și deputatulŭ dietalŭ Iuliu *Fay.*

SCIRILE ḐILEI.

— 1 (13) Februarie.

M. S. regele Românieí a adresatŭ d-lui L. Catargiu următórea scrisóre: „Strălucita primire, ce țéra, în aceste ḑile de sĕrbătóre națională, a făcutŭ principelui și principesei României, m'a mișcatŭ adêncŭ. Orășenii din Capitală, ca în tot-déuna, au arătatŭ în acéstă împregiurare viulŭ patriotismŭ de care suntŭ însuflețițĭ, prin avêntulŭ căldurosŭ și cordialŭ, cu care au salutatŭ sosirea tinerei pĕrechĭ în mijloculŭ nostru. Aceste mărturisirĭ, scumpe inimei mele, ar întări și mai multŭ, décă acesta ar fi cu putință, credința ce am în dragostea și în devotamentulŭ poporului românŭ pentru dinastia sa. In numele meu, alŭ principelui Ferdinand și alŭ principesei Maria, te rogŭ sĕ arĕțĭ tutulorŭ, mai cu sémă iubitei nóstre Capitale și numeróselorŭ deputațiunĭ și societățĭ, ce s'au presintatŭ la palatŭ, câtŭ suntemŭ de simțitorĭ la atâtea doveḑĭ de iubire ce ni s'au datŭ și câtŭ de viuă este a nóstră recunoscință. Primesce, scumpulŭ meu președinte alŭ Consiliului, încredințarea sentimentelorŭ de afecțiune, ce îțĭ păstrezŭ“.

—x—

† **Pompiliu Piposiu.** Din Bucovina ne sosesce trista scire, că directorulŭ și editorulŭ „Gazetei Bucovinei“, *Pompiliu Piposiu*, după scurte suferințe a rĕposatŭ în séra de 25 Ianuarie (6 Februarie) c. în etate de 33 de anĭ. In rĕposatulŭ au perdutŭ frații noștri Bucovinenĭ unŭ naționalistŭ înflăcăratŭ, care, deși tinĕrŭ încă, a datŭ cele mai frumóse doveḑĭ despre iubirea sa de némŭ, pentru a căruia apĕrare se consacrase elŭ, ca ḑiaristŭ. In timpulŭ celorŭ trei anĭ aprópe câtŭ a funcționatŭ ca directorŭ alŭ ḑiarului naționalŭ bucovinénŭ, Pompiliu Piposiu a luptatŭ cu deosebitŭ zelŭ și devoțiune pentru apĕrarea intereselorŭ frațilorŭ noștri din Bucovina, prin ceea ce și-a câștigatŭ o meritată stimă și iubire înaintea Românilorŭ. Piposiu a funcționatŭ ca redactorŭ alŭ „Tribunei“ din Sibiiu până în primăvéra anului 1891. Atuncĭ a trecutŭ în Bucovina, unde la 2 (14) Maiu și-a începutŭ activitatea, ca redactorŭ alŭ noului ḑiarŭ bucovineanŭ, pe care l'a condusŭ până în 6 (18) Ianuarie 1893. In urma lui a rĕmasŭ o vĕduvă cu trei băețĭ. — Asociându-ne și noi din inimă la durerea acésta a frațilorŭ bucovinenĭ, adresămŭ colegilorŭ noștri dela „Gazeta Bucovinei“ și întristatei familii a decedatului condolențele nóstre cele mai sincere.

—x—

Condamnărĭ în procesulŭ Panama. Din Parisŭ se telegrafiază că Ferdinand și Carol de *Lesseps* au fostŭ condamnațĭ *la 5 anĭ* de închisóre și 3000 francĭ amendă; Fontane și Cottu la *2 anĭ* închisóre și 3000 francĭ amendă, pentru escrocheriă și abusŭ de încredere; Eiffel *la 2 anĭ* închisóre și 2000 francĭ amendă pentru abuzŭ de încredere. Pentru cei d'intâiŭ patru condamnațĭ, sentința califică de escrocheriă faptulŭ publicațiunilorŭ mincinóse prin ḑiare, sindicatele de emisiune. Consideră ca abusŭ de încredere darea de banĭ d-lui Reinach și Oberndoerffer, banĭ a cărorŭ destinațiune a fostŭ ast-felŭ falșificată. În ceea ce privesce pe Eiffel, abusulŭ de încredere e constituitŭ prin faptulŭ, că elŭ declară că a primitŭ, ca sume contractate, nisce sume, ce i s'au datŭ ca mandatŭ pentru lucrărĭ neisprăvite.

—x—

Dinstincțiune. O telegramă din Roma vestesce, că Regele Umberto a conferitŭ prințului moștenitorŭ românŭ cordonulŭ ordinului „Anunciada.“

—x—

† **Dr. Alois Prav. Troianŭ,** deputatŭ cehŭ tênĕrŭ în parlamentulŭ din Viena și unulŭ dintre cei mai aprigĭ luptătorĭ pentru dreptulŭ publicŭ alŭ Boemiei, a încetatŭ din viéța în Praga la 9 Februarie. Din incidentulŭ acesta în clubulŭ parlamentarŭ alŭ Cehilorŭ tinerĭ, dep. Adamek a ținutŭ unŭ discursŭ, în care a accentuatŭ meritele rĕposatului deputatŭ. Clubulŭ primi după aceea o propunere, în care își esprimă adâncile

---

mutatŭ aicĭ în satulŭ acesta,... am venitŭ aicĭ în singurătatea, pe care am dorit'o fórte, cugetamŭ, că la satŭ mi a merge mai bine... îmĭ voiu recăpăta liniștea sufletului — aicĭ retrasă de lumea sgomotósă, în care am traitŭ; îndeșertŭ am căutatŭ eu sănătate și liniștea sufletului, căcĭ nicĭ pe una nu le-am dobênditŭ și... nu le voiu dobêndi în vecĭ“.

Aicĭ se opri și lacrimile îi curgeau șiróe pe obrajĭ în josŭ.

— „Uite, aci e portretulŭ tatălui tĕu — a acelui bărbatŭ, care mia sciutŭ apreția amorulŭ meu ferbinte“.

Victorŭ, care ascultă cu atențiune cele spuse, pĕtrunsŭ de milă față de mamă-sa, și cuprinsŭ de iritare, se jură, că își va rĕsbuna asupra tatălui sĕu, căruia nu i-a fostŭ milă de mamă-sa și de elŭ, sĕ-i părăséscă.

—„De atuncĭ“—reluă contesa vorba „nu am mai auḑitŭ nimicŭ despre dênsulŭ. Crescerea ta decĭ a rĕmasŭ singurŭ mie. Deórece ai absolvatŭ gimnasiulŭ, trebue sĕ mergĭ la universitate. Eu așĭ voi sĕ mergĭ la Parisŭ, sĕ veḑĭ orașŭ mare și lume elegantă; câțĭ tinerĭ de ai noștri nu suntŭ acolo și se facŭ ómenĭ de modelŭ pentru societatea lorŭ.... Așa așĭ voi sĕ te facĭ și tu, scumpulŭ mamii Fă te fiu credinciosŭ națiunei, țérei și familiei tale! Te pregătesce dér, că nu peste multŭ trebue sĕ plecĭ... Ah, când îmĭ aducŭ aminte, că trebue sĕ mĕ despartŭ érăși de tine.... sĕ mĕ lașĭ érășĭ singură, — aicĭ, uitată de tótă lumea...“

Nu mai putù rosti unŭ singurŭ cuvêntŭ, căcĭ o podidiră lacrimile.

Lui Victorŭ, care iubea pe mamă sa din inimă, încă 'i se umplură ochii de lacrimĭ. Elŭ o vedea slabă, suferindă, dér până acum, până în momentele aceste, nu a putută afla nimicŭ, din tóte durerile mamei sale.

Acum află totulŭ.

Nu-i mirare, décă o inimă bună și pătrunsă de iubirea cea mai sacră față de mamă, cum era a lui Victorŭ, a juratŭ, că își va rĕsbuna asupra tatălui sĕu. Elŭ iubea pe mamă-sa mai pe susŭ de orĭ ce, și iubirea acésta era împreunată cu o stimă și considerare fórte mare. Pentru elŭ, o voce orĭ o rugare a contesei era de-ajunsŭ, ca sĕ facă totulŭ de ar fi sciutŭ, că își pune în jocŭ chiar și viéța.

Aceste simțeminte le-a săditŭ contesa, — care și ea era o blândeță și inimă bună esemplară — în fiiulŭ sĕu, de micŭ. Apoi fiindcă până acum a fostŭ numai unŭ băiatŭ, și-a ascunsŭ tótă durerea dinaintea lui, căcĭ sciindŭ ce simțitorŭ e, nu a voitŭ sĕ-i strice inima cea fragedă.

După câteva secunde se reculeseră și Victorŭ se depărtă, luândŭ portretulŭ tatălui sĕu cu sine . . . .
. . . .

Trecură doi anĭ.

Victorŭ era în alŭ doilea anŭ la universitatea din Parisŭ. Intr'adevĕrŭ, contesa nu s'a înșelatŭ în dênsulŭ, deórece elŭ arăta unŭ progresŭ admirabilŭ în studii. Mai apoi și purtarea lui bună, modestă, afară de școlă, a sciutŭ cuceri pe toțĭ ceilalțĭ conșcolarĭ ai sĕi. Vĕḑêndŭ contesa silința și purtarea lui, îlŭ iubea și mai multŭ, căcĭ dênsulŭ îi era singura mângăiere pe pămêntŭ.

Contesa era și acum, totŭ ca în anii trecuțĭ, slabă, bolnăviciósă.

(Va urma.)

sale regrete față de acéstă perdere, ce a suferit'o națiunea boemă.

—x—

O grea lovitură a sorții a îndurată onorabilulŭ parochŭ din Brașovulŭ vechiu, d-lŭ George Perşinariu, prin pierderea fiului sĕu *Valeriu Perşinariu*, care rĕposă tocmai la isprăvitulŭ studielorŭ sale de medicină. Intristatei famili, şi mai alesŭ meritațilorŭ sĕi părinți, carĭ s'au distinsŭ prin marĭ jertfe şi abnegațiune întru buna crescere a numĕroşilorŭ sĕi fii, le adresămŭ condolențele nóstre cele mai sincere.

—x—

Facultate de medicină în Cernăuțĭ. Foile polone din Lembergŭ împărtăşescŭ scirea, că guvernulŭ austriacŭ ar fi făcutŭ paşĭ pregătitorĭ pentru înființarea unei facultățĭ de medicină pe lângă universitatea din Cernăuțĭ.

—x—

Desmințire. „Kreuzzeitung" aduce, din celŭ mai acreditatŭ isvorŭ, scirea, că Țarevicĭ, când a petrecutŭ la Berlinŭ, *nu a dișŭ*, că între Francia şi Rusia n'ar esista o alianță.

—x—

Cununiă. D-lŭ *Josef W. Filtsch*, fostŭ redactorŭ alŭ diarului „Kronstädter Ztg." din Braşovŭ, ér astădĭ deputatŭ dietalŭ, anunță căsĕtoria sa cu d-ra *Ida Schuster* din Rĕşnovŭ.

In contra luxului.

„Românulŭ" din Bucurescĭ a publicatŭ în numĕrulŭ sĕu dela 20 Ianuarie v. o corespondență din Braşovŭ, în care se descrie balulŭ Reuniunei femeilorŭ române, ce s'a datŭ aci la 12 (24) Ianuarie c., accentuându-se cu predilecțiune „eleganța şi gustulŭ" damelorŭ române în alegerea toaletelorŭ. Cu privire la acéstă corespondență, suntemŭ rugațĭ a publica următórea întimpinare, ce ni-se trimite din partea unei stimabile dame române din Braşovŭ şi căreia cu plăcere îi dămŭ locŭ:

Braşovŭ, 30 Ian. v. 1893.

Am cetitŭ în „Românulŭ" dela 20 Ianuarie c. (nr. 22) o corespondență din Braşovŭ, în care se descrie într'unŭ modŭ fórte curiosŭ balulŭ nostru românescŭ, datŭ din partea Reuniunei femeilorŭ române pentru ajutorarea fetițelorŭ orfane.

Pe câtŭ de plăcută este introducerea, pe atâtŭ de nemulțămitóre este continuarea articolului, deórece se vede, că corespondentulŭ, ca bunŭ Românŭ, are în vedere, la unŭ balŭ de binefacere, numai scopulŭ de a fi petrecerea „elegantă şi distinsă", propagândŭ în modulŭ acesta incunoscientŭ *luxulŭ şi fala*, unŭ pĕcatŭ, carĭ la noi Românii, cu durere trebue sĕ mărturisimŭ, e binişorŭ desvoltatŭ, aşa că nu ar avé trebuință a mai fi ațîțatŭ şi nutritŭ.

Nu sciu, ce va fi cugetatŭ d-lŭ corespondentŭ, când a descrisŭ astfelŭ balulŭ nostru într'unŭ diarŭ din România! Doră nu va fi avutŭ de gândŭ a impune surorilorŭ nóstre din Bucurescĭ cu strălucirea toaletelorŭ damelorŭ din Braşovŭ? Décă e vorba de aşa ceva, apoi dómnele de pe malulŭ Dâmboviței au ocasiune de a vedé toalete neasĕmĕnatŭ mai elegante şi multŭ mai de gustŭ, decâtŭ ale nóstre dela balulŭ Reuniunei. Eră décă este vorba de a se distrage prin cetitulŭ despre toalete elegante şi impunĕtóre, nu de multŭ şi ocasiunea asta li-s'a oferitŭ atâtŭ în colónele diarului „Românulŭ", unde amŭ avutŭ şi noi prilegiulŭ sĕ cetimŭ câte şi mai câte minunĭ despre strălucita dotă a princesei Maria de Edimburg, căreia 'i se şi potrivescŭ asemenea lucrurĭ, *póte cevaşĭ* mai bine, ca nouĕ.

Aşĭ mai înțelege, décă amŭ avé în oraşulŭ nostru cine scie ce aristocrația; dér noi ne cunóscemŭ unii pe alții aşa de bine, că n'avemŭ trebuință a ne impune unii altora prin „toalete elegante şi distinse", cum a binevoitŭ d-lŭ corespondentŭ a-le numi.

Décă la astfelŭ de ocasiunĭ amŭ vré totuşĭ sĕ ne distingemŭ în vre-unŭ chip, credŭ eu, că amŭ puté-o face şi acésta, déră *nu astfelŭ, că ne place a ne împodobi cu toalete scumpe şi strălucite, ci prin aceea, că* **spriginimŭ, fiă care după posiția sa, frumosulŭ scopŭ alŭ nobilei nóstre Reuniunĭ.**

Asta ar fi după părerea mea, adevĕrata şi distinsa nóstră podóbă, cu care amŭ avé totŭ dreptulŭ a ne făli. O astfelŭ de scire ar primi-o damele bucurescene din partea surorilorŭ lorŭ Transilvănene cu multŭ mai mare plăcere. Căcĭ ce folosŭ, că ne facemŭ toalete elegante şi distinse, şi fetițele nóstre orfane, pentru carĭ anume este înființată Reuniunea, gemŭ în miseriă? Ce folosŭ, că vestmintele nóstre suntŭ împodobite cu dantele şi felŭ de felŭ de garniturĭ prețióse, şi pentru scopulŭ *humanitrŭ*, spre care s'a datŭ balulŭ, nu s'a încasatŭ nicĭ dece fl.? Ar trebui, décă avemŭ simțŭ, nu sĕ ne tălimŭ, ci sĕ ne mâhnimŭ, că unŭ astfelŭ de resultatŭ póte obținé unŭ balŭ alŭ frumósei nóstre reuniunĭ.

De cumva, d-le corespondentŭ, d-ta ca bunŭ Românŭ, după cum te socotescĭ că eştĭ, voiescĭ sĕ primescĭ sfatulŭ unei femei, te consiliezŭ, ca pe viitorŭ, când vei mai avé de gândŭ sĕ facĭ vre-o recensiune de balŭ, sĕ binevoiescĭ a o face acésta *nepreocupatŭ de grandonomiă*, ci după bunulŭ simțŭ, ținêndŭ contŭ de starea adevĕrată a lucrurilorŭ şi împrejurărilorŭ nóstre. In înțelesulŭ acesta aşĭ dori, ca în anulŭ viitorŭ sĕ avemŭ prilegiu a ne întâlni la unŭ balŭ frumosŭ românescŭ *mai puținŭ distinsŭ şi impunĕtorŭ*, cum a fostŭ în anulŭ acesta, şi într'o salĕ mai *puținŭ gólă*, ceea ce s'ar realisa, décă amŭ voi, ca toaletele nóstre sĕ fiă mai *simple.*

Tóte acestea suntŭ aprópe de priceperea orĭ-cărui bine-voitorŭ alŭ Reuniunei, şi credŭ, că *acum* şi d-ta eştĭ de acordŭ cu mine, şi însuflețitŭ de idea mea, mai alesŭ, décă vei fi unulŭ dintre cei ce în anulŭ acesta a avutŭ *rara fericire* de a figura ca arangerŭ la balulŭ nostru.

O binevoitóre a Reuniunei.

Tinerii românĭ şi „scaunulŭ de onóre" din Dobriținŭ.

Pe la sfîrşitulŭ anului tr. s'a arătatŭ pe scurtŭ în „Gaz. Tr." starea tinerilorŭ românĭ dela academia de dreptŭ din Dobriținŭ față cu junimea maghiară, care 'i acusă pentru purtarea lorŭ „antipatriotică", — după cum dicŭ Maghiarii — dovedită cu ocasiunea procesului de pressă alŭ d-lui Dr. Vasilie Lucaciu, aducêndŭ hotărîrea, ca tinerii românĭ sĕ fiă eschişĭ din tóte societățile, precum şi dela orĭ ce atingere privată cu ei.

Hotărîrea lorŭ însĕ o nimici corulŭ profesoralŭ academicŭ, care dete lucrului cu totulŭ o altă direcțiune dicêndŭ, că juriştii sĕ-şĭ compună unŭ „scaunŭ de onóre", care apoi sĕ decidă în acéstă causă, ér hotărîrea acestuia sĕ o comunice corpului profesoralŭ spre aprobare şi numai după aceea sĕ se comunice cu întrégă junimea.

Pentru prima-dată s'a fostŭ hotărîtŭ, ca în causa acésta acusații sĕ se apere verbalŭ, dér hotărîrea acésta a fostŭ numai pentru unŭ momentŭ, căcĭ în 21 Ianuarie a. c. tinerii românĭ, carĭ au fostŭ membrii în societatea de ajutorare, anume: *Alexandru Popŭ* şi *Titŭ Mălaiu*, au căpĕtatŭ câte-o acusă, compusă de Ujvárossy Szabó Lajos, jurist. curs. III-a, ca acusatorŭ esmisŭ din partea societății de ajutorare a juriştilorŭ. Ceilalțĭ doi tinerĭ românĭ: *Spiridonŭ Boita* şi *George Urdea*, au fostŭ de asemenea provocațĭ în scrisŭ de preşedintele „scaunului de onóre", ca în timpŭ de 8 dile sĕ rĕspundă la acusă. Fiindŭ timpulŭ colloquielorŭ, la acusă nu s'a rĕspunsŭ, ci tinerii românĭ cerură a li-se prolungi terminulŭ de apĕrare până în 8 Febr. st. n. La cererea acésta *nu primiră nicĭ unŭ rĕspunsŭ, ci pur şi simplu, în 1 Febr. st. n., suntŭ toțĭ patru din nou provocațĭ, ca toțĭ în aceeaşĭ di sĕ se presente înaintea „scaunului de onóre"* pentru a se apĕra *verbalŭ şi nu în scrisŭ*, după cum a fostŭ hotărîrea lorŭ de mai nainte.

Acusa contra tinerilorŭ Boita şi Urdea este următórea:

„D-ta eştĭ acusatŭ cumcă cu ocasiunea procesului lui Dr. V. Lucaciu, împreună cu ceilalțĭ juriştĭ românĭ, ai fi salutatŭ pe numitulŭ agitatorŭ în contra naționalitățilorŭ, ai fi petrecutŭ şi te-ai fi fotografatŭ cu elŭ şi suita lui, ca prin acésta sĕ dovedescĭ, că nutrescĭ aceleaşĭ principii, ca şi elŭ."

Acusa contra tinerilorŭ Al. Popŭ şi Titŭ Mălaiu este mai interesantă, fiindcă autorulŭ ei se nisuesce a espune nerecunoscința poporului românŭ față de celŭ maghiarŭ dela venirea lui aci până astădĭ. Acéstă acusă se estinde pe douĕ cóle, noi o publicămŭ numai în estrasŭ.

Inainte de tóte autorulŭ ei face o introducere, în care descrie „marinimositatea" Maghiarului, cum a tractatŭ elŭ popórele conlocuitóre, cum le-a apĕratŭ (!!) contra Tatarilorŭ, Turcilorŭ, le-a lăsatŭ naționalitatea şi limba lorŭ. (sic!) Şi după atâtea binefacerĭ, care le-a fostŭ rĕsplata, mai cu sémă din partea poporului valachŭ? — „Tradarea" pe câmpulŭ Mirlei, a voivodului Mihaiu, faptele lui Horia şi Cloşca, precum şi ale anului 1848. Ba în timpulŭ mai nou s'au ivitŭ între Valachĭ unii agitatorĭ, între aceştia mai însemnatŭ e Dr. V. Lacaciu.

Spune mai departe, că Maghiarulŭ răbdătorŭ a suferitŭ agitațiunile acestuia până la unŭ timpŭ, dér ne mai putêndŭ suferi, l'au citatŭ în 12 Noemvre 1892 înaintea scaunului cu jurațĭ din Dobriținŭ. Tinerii românĭ, prin petrecerea lorŭ cu Dr. V. Lucaciu şi fotografarea cu elŭ, dice acusatorulŭ, au vătĕmatŭ nu numai pe colegii lorŭ, dér pe întrégă națiunea maghiară. Termină apoi cu cuvintele „dreptŭ aceea cerŭ pedepsirea lorŭ, rĕsplătirea va servi de satisfacere nu numai nouĕ, ci fiă-cărui omŭ cu simțĕminte unguresci."

In 1 Febr. a. c. au fostŭ citațĭ tinerii românĭ înaintea „scaunului de onóre", care a fostŭ compusŭ din 9 juriştĭ, cu preşedintele Kovacs Jozsef, jur. curs. IV-a. Afară de aceştia încă 5 martorĭ. Preşedintele la 5 óre şi jumĕtate deschide şedința prin o vorbire scurtă, arătândŭ causa conchiămărei şedinței. Se cetescŭ acusele amintite mai susŭ, în contra tinerilorŭ românĭ. După cetire, preşedintele adresându-se către tinerii românĭ, îi rógă a rĕspunde la următórele întrebărĭ:

1) Intru câtŭ suntŭ adevĕrate cele cuprinse în acusă şi întru câtŭ nu? 2) Unde şi când s'au întêmplatŭ? 3) Cu intențiune de a demonstra s'au făcutŭ, séu nu?

La întrebarea primă, adecă: adevĕratŭ e séu nu, că tinerii românĭ au fostŭ în diua pertractărei în sala de mâncare a hotelului „Bika", au prândițŭ cu Dr. V. Lucaciu şi cu alții—tinerii românĭ rĕspundŭ: că au fostŭ la otelulŭ „Bika", unde s'a întêmplatŭ fotografarea în timpulŭ prândului, s'au fotografatŭ cu elŭ, după fotografare au rĕmasŭ cu ceilalțĭ Românĭ până ce aceştia s'au dusŭ la pertractare.

La întrebarea a doua, că: unde şi când s'au întêmplatŭ acestea — tinerii românĭ rĕspundŭ: că în otelulŭ „Bika."

La întrebarea a treia, décă s'au făcutŭ tóte aceste cu intențiune de a demonstra séu nu? tinerii românĭ rĕspundŭ, că nu le au făcutŭ cu intențiunea de a demonstra contra nimĕnui.

Afară de acestea, singuraticii membrii ai „scaunului de onóre" au mai pusŭ tinerilorŭ românĭ unele întrebărĭ. Aşa: că ce părere au ei despre procedura lui Dr. V. Lucaciu, după ce dênsulŭ e condamnatŭ? Tinerii românĭ rĕspundŭ: că lorŭ nu li-e iertatŭ a judeca procedura nimĕnui.

Apoi i-au mai întrebatŭ, că au bineventatŭ pe Dr. V. Lucaciu la gară, când a sositŭ în Dobriținŭ, fost'au cu elŭ în teatru şi luat'au parte la pertractarea lui? Tinererii românĭ rĕspundŭ, că ei nicĭ nu au sciutŭ, când a venitŭ Dr. V. Lucaciu, deórece a venitŭ incognito. La teatru au fostŭ dér Dr V. Lucaciu nu a fostŭ; asemenea nu au luatŭ parte nicĭ la pertractare, deórece nu au pututŭ căpĕta bilete.

Preşedintele întrebă apoi pe tinerii românĭ, décă le pare rĕu, că au făcutŭ aceste şi décă da, întru câtŭ le pare rĕu? — Tinerii românĭ rĕspundŭ: că le pare rĕu *numai întru câtŭ* s'a stricatŭ armonia, ce a esistatŭ mai 'nainte între ei şi juriştii maghiarĭ.

Finindu-se întrebările, se ascultă martorii, despre cele ce sciu în afacerea acésta. Declarația martorilorŭ se întêmplă după formula: „Eu N. N. declarŭ pe cuvêntulŭ meu de onóre, cumcă am mărturisitŭ dreptŭ şi după cea mai bună sciință a mea şi nu am retăcutŭ nimicŭ din ceea ce am sciutŭ şi despre ce am fostŭ întrebatŭ."

In genere martorii au declaratŭ totŭ ce au auditŭ unulŭ dela unŭ chelnerŭ, altulŭ dela unŭ servitorŭ, dér nu ceea ce au vĕdutŭ ei singurĭ.

După ascultarea martorilorŭ, preşedintele declară şedința de închisă, aprópe la 9 óre.

A doua di „scaunulŭ de onóre" a ținutŭ singurŭ o şedință, în care a adusŭ judecata următóre: *Alexandru Popŭ sĕ se elimineze dela academiă, Spiridonŭ Boita şi George Urdea sĕ se eschidă dela tóte societățile şi sĕ se pedepséscă cu câte 15 fl.*, ér *Titŭ Malaiu sĕ fiă aspru dojenitŭ.*

Corulŭ profesoralŭ în şedința sa din 6 Faurŭ a. c., a hotărîtŭ asupra judecății acesteia următórele: *Lui Alexandru Popŭ i se dă consilium abeundi obligatorŭ, lui Spiridonŭ Boita şi Urdea George i se értă pedépsa în banĭ şi dimpreună cu Titŭ Mălaiu se dojenescŭ aspru.*

X.

Necrologŭ.

Valeriu Perşinariu, doctorandŭ în medicină, după o scurtă suferință, împărtăşitŭ fiindŭ cu sf. taine, şĭ-a datŭ nobilulŭ sĕu sufletŭ în mânile Creatorului, astădĭ în 30 Ianuarie (11 Februarie) 1893, la óra 1 p. m. în etate de 26 anĭ. Despre acéstă durerósă şi ireparabilă pierdere, adêncŭ întristații părințĭ încunosciințéză pe tóte rudeniile, pe toțĭ amicii şi cunoscuții decedatului. Rĕmăşițele pămêntescĭ ale scumpului decedatŭ se vorŭ ridica din casa parochială dela biserica din Braşovu-vechiu, Lunĭ în 1 Februarie a. c. la órele 3 p. m. şi se vorŭ aşeda spre odihnă eternă în cimiterulŭ acelei bisericĭ.

Braşovŭ, 30 Ian. (11 Febr.) 1893.

Fiă-i țĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

George Perşinariu, parochŭ şi Susana Perşinariu n. Scurtu, ca părințĭ; Elena V. M. Lazărŭ şi Eugenia Dr. Saftu, surorĭ, Aurelŭ Perşinariu, inginerŭ sub. inspectorŭ de tracțiune, Corneliu Perşinariu, stud. phil. ca frațĭ; Vasile M. Lazărŭ, inginerŭ, Dr. Vasilie Saftu, cumnațĭ.

DIVERSE.

Şoimii călĕtorĭ. Diarele streine spunŭ că unŭ oficerŭ rusŭ, d. Smoilov, a reuşitŭ sĕ dreseze şoimĭ, pe carĭ îi destină transportării depeşilorŭ în timpŭ de rĕsboiŭ. D. Smoilov, după nişce numĕróse experiențe, a constatatŭ marea superioritate a şoimului asupra porumbelului călĕtorŭ. Puterea de resistență față de accidentele atmosferice, greutatea pe care acéstă pasĕre póte sĕ-o pórte fără ca iuțéla-i sĕ scadă în chipŭ simțitorŭ, şi chiar acéstă iuțélă, tóte suntŭ în avantagiulŭ şoimului. Acesta din urmă, în adevĕrŭ, cu o povară de 1640 de grame, ajunge la o iuțélă medie de unŭ kilometru pe minutŭ şi acesta pentru o distanță de o sută de milurĭ.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulŭ la bursa din Viena

din 11 Februarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4%	115.—
Renta de hârtiă 5%	102 —
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	122.04
dto argintŭ	102.60
Amortisarea datoriei căilorŭ feratede ostŭ ungare (prima emisune)	120.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de	
Bonurĭ rurale-ungare	96 10
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	150 10
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	142 50
Renta de argintŭ austriacă	99 90
Renta de hârtiă austriacă	95.65
Renta de aurŭ austriacă	117.95
Losurĭ din 1860	147.60
Acțiunile băncei austro-ungare	998.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr	377 25
Acțiunile băncei de creditŭ ungar	324 10
Galbenĭ împĕrătescĭ	5 67
Napoleon-d'orĭ	9.61½
Mărcĭ 100 împ. germane	59.20—
Londra 10 Livres sterlinge	120 95

Szám **3321**—1892 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az abrudbányai kir. járásbiroság, mint telekkönyvi hatoság, közzé tétetik hogy Ianuțiu Nicolae Csaba végrehajtatónak Botár Lázár vegrehajtást szenvedö elleni 72 frt töke ennek 1891 évi augustus 27 töl járó kamatai 16 frt. 84 kr. költség sjár behajtása végett abrudbányai kir. járásbiróság területéhez tartozó Bucsum községi 763 sztjkben foglalt következö ingatlanck az 1881 évi LX t. cz. 156 § a és d. pontja értelmében egészben.

1. 1021/2 hrsz. kaszàló 160 frt, 2. 1079/1 hrsz. kaszàló 27 frt, 4. 1406, 1407, 1408 hrsz. kaszáló 25 frt, 5. 1431, 1432 hrsz. szántó 23 frt, 6. 1437 hrsz. szántó 9 frt, 7. 1441 hrsz. rét, 1442 hrsz. rét, 1443 szàntó 16 frt, 8 1450 hrsz. rét 3 frt, 9. 1453 hrsz. rét 1454 hrsz. rét 14 frt, 10. 1557 hrsz. rét, 1558 hrsz. rét 28 frt. 11. 1909 hrsz kaszàló 2 frt, 12 1911 hrsz. kaszáló 39 frt. 13. 1923 hrsz. szántó 64 frt, 15. 2067 hrsz. rét 30 frt, 16. 2077 hrsz rét. 25 frt, 17. 2086/2 hrsz. rét. 8 frt, és tartolékai Bucsum községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen *1893 évi Februar ho 28 an délelött 10 órakor* becsáron alól is a becsárnak 10%-ának a birói k küldött kezéhez teendö elö.eges letétele mellett elfoguak adattni.

Vevö a vételárnak 1/3 15 nap alatt más felét az árverezés jogerörre emelkedésétöl számitandolag második 3 dát 3 dik 3 dát u. n. 45 napalatt és ugyan azon naptol szàmitando 6% kamatokkal együtt a gyulafehérvári kir. adó hivatalnàl 39425 sz. igazságügyi miniszteri letéti szabály rendelet értelmében egészben lefizetni.

E hirdetménnyel kibocsátott árverési feltételek a hivatalos orák alatt ezen tkönyvi hatóság és Bucsum községi elö járóságnàl tekinthetök meg

Kelt Abrudbányán 1892 évi Oktober hó 17 én.

A kir. Járásbiróság mint tkv hatoság

38,—1=1,

Convocare.

Membrii asociațiunei de anticipațiune și creditŭ „HAȚIEGANA“ suntŭ învitațĭ a se înfățișa la

a V-a Adunare generală ordinară,

ce se va ține la **18 Martie 1893 st. n. la 10 óre înainte de amédi**, în localitatea institutului, în Hațegŭ.

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunărei, prin președintele.
2. Alegerea unui secretarŭ ad hoc și 2 scrutinatorĭ.
3. Raportulŭ directorului și a comisiunei de supraveghiare, de pe anulŭ de gestiune 1892, cum și propunerile acestora și decidere asupra lorŭ.
4. Eventuale propunerĭ de sine stătătóre, § 72 din statute.
5. Dispositiunĭ pentru verificarea protocolului.

Décă la adunare n'ar participa membrii în numĕrŭ recerutŭ, spre a puté aduce concluse valide, se va ține altă adunare, ce de acum se defige pe 25 Martie 1893 st. n. la 10 óre înainte de amédĭ, în localitatea institutului, când fără privire la numĕrulŭ membrilorŭ presențĭ, se va decide asupra obiectelorŭ puse la ordinea ḑilei.

Membrii se potŭ representa și prin plenipotențiarea unui altŭ membru, dér nicĭ unŭ membru nu póte representa mai multŭ ca 20 acțiunĭ străine, ér minorenii prin părințĭ séu tutorĭ, femeile prin bărbații lorŭ

Din ședința consiliului administrativŭ alŭ asociațiunei de anticipațiune și creditŭ „Hățiegana“, ținută la Februarie 1893 st. n. în Hațegŭ.

Bontescu Mihály, directorŭ. **Ioanŭ Munteanu**, secretarŭ.

38,—1—1,

„HAȚIEGANA“

Asociațiune de antecipațiune și creditŭ în „Hațieg.“

CONTULŬ BILANȚULUI. pro 1892.

ACTIVE

1	Cassa în numĕrarŭ		2,508	26
2	Credite cambiale	54.991 —		
	Cred. camb. cu acoperire hipotecară	19,678 —	74,669	—
3	Spese procesuale antecipate		14	83
4	Mobiliariu	190 08		
	După amortisare de 10%	19 08	171	—
			77,363	09

PASIVE

1	Părțĭ fundamentale 272 plătite	13,600	
2	Depunerĭ spre fructificare și interese capitalisate	52,053	91
3	Fondulŭ de reservă și interesele capitalisate	3,012	08
4	Interesele părțilorŭ fundamentale neridicate 114.48		
	„ „ „ pro 1892 654.06	768	54
5	Contribuțiune după interesele depunerilorŭ sem. II. 1892	158	62
6	Interese transitóre anticipate	1,092	19
7	Chiria casei	80	—
8	Binefacere neridicată	40	—
9	Dividende neridicate	28	—
10	Reescomptŭ	4,115	—
11	Profitŭ curatŭ	2.414	75
		77,363	09

Hațegŭ, la 31 Decemvre 1892.

Bontescu Mihály m. p. directorŭ. *Ioane Baciu* m. p. cassarŭ. *Ioanŭ Munteanŭ* m. p. contabilŭ.

Subsemnata comisiune de supraveghiare am esaminatŭ contulŭ bilanțului și confrontându-lŭ cu registrele principale și ausiliare l'am găsitŭ în consonanță cu acelașĭ și esactŭ.

Hațegŭ, la 7 Februarie 1893.

Ioanŭ Cornea m. p. *George Baloșŭ* m. p. *Paulŭ Olteanŭ* m. p.

Contulŭ profitului și alŭ perderilorŭ.

EȘITE

1	Interesele părțilorŭ fundamentale	654	06
2	Contribuție	607	14
3	Spese de administrare	177	30
4	Timbre	6	56
5	Interese la depunerĭ și fondul de reservă	2965	27
6	Mobiliarŭ amortisare	19	08
7	Chiria casei	80	—
8	Salariul	852	—
9	Porto		54
10	Interese de reescompt	194	28
11	Profitŭ curatŭ	2414	75
		7970	98

VENITE

1	Interese de escomptŭ	6374	88
2	Provisiune	1534	18
3	Spese de fundare	58	—
4	„ „ protestŭ	3	92
		7970	98

Hațegŭ, la 31 Decemvre 1892.

Bontescu Mihály m. p. directorŭ. *Ioane Baciu* m. p. cassarŭ. *Ioanŭ Munteanu* m. p. contabilŭ.

Subscrisa comisiune de supraveghiare am esaminatŭ contulŭ profitului și perderilorŭ și confrontându-lŭ cu registrele principale și ausiliare, l'am găsitŭ în consonanță cu acelașĭ și esactŭ.

Hațegŭ, la 7 Februarie 1893.

Ioanŭ Cornea m. p. *George Baloșŭ* m. p. *Paulŭ Olteanŭ* m. p.

Tipografia A. MUREȘIANU.